

Čís. 14968.

Uznání pohledávky postoupeným dlužníkem vůči poctivému postupníku je samostatným zavazovacím důvodem, hojí nedostatky pohledávky v době postupu a je pro postoupeného dlužníka závazné i tehdy, jde-li o fingované pohledávky.

(Rozh. ze dne 19. února 1936, Rv II 387/34.)

Žalující banka tvrdí, že stála v obchodním spojení s firmou K., jejímž majitelem byl M. Tato firma požívala od žalobkyně úvěr a postupovala žalobkyni různé pohledávky, také z faktur. Zažalovaný obnos jsou 70% pohledávek z 3 faktur proti žalovanému S., 70% proto, poněvadž na faktury žalobkyně poskytla obnos ve výši 70% faktur. Žalovaný také dluh uznal, slíbil zaplatiti dlužné účty. Avšak i kdyby nebylo skutečného dodání zboží a onoho uznání, způsobil žalující bance škodu tím, že u banky uznal, že skutečně faktury obdržel a je zaplatí a proto banka firmě K. poskytla výplaty na postoupené účty. Žalovaný namítl, že účty, o které běží, neobdržel a rovněž ne zboží. Šlo o pohledávky fingované. Také neuznal, že faktury zaplatí, neboť o nich ani nevěděl. První soud žalobu zamítl; odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Žalovaný byl upozorněn, že bude v příštích dnech (20. června 1931) splatná faktura (ze dne 20. února 1931), M-em žalobkyni postoupená, načež žalovaný prohlásil, že ví, že tato faktura bude splatna, že ji však zaplatí o měsíc později, poněvadž dojednal s M-em prolongaci. Když byl dále tázán, kdy zaplatí ostatní postoupené faktury, odpověděl, že i ostatní faktury zaplatí o měsíc později. Prohlášení to učiněné ke K. (funkcionáři žalobkyně), jest pokládati za uznání ve smyslu § 1396 poslední věty obč. z. K takovému uznání stačí, žádal-li dlužník o posečkání (viz Ehrenzweig, Občanské právo 1920 II. sv. 1 díl, str. 248) a uznání debitoris cessi jest samostatným důvodem zavazujícím (viz rozhodnutí nejv. soudu Soudc. listy z r. 1923 č. 397). Nepřichází v úvahu, zdali tu běží o účty fingované, a jest žalovaný podle § 1396 obč. z. zavázán následkem svého uznání uspokojiti odvolatelku jako svou věřitelku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vychází-li se z prohlášení dovolatelova, jež učinil dne 13. června 1931 k likvidujícímu úředníku žalobkyně Janu K., pak nepochybil odvolací soud po právní stránce, dovolil-li z něho uznání pohledávky dle § 1396 obč. zák., poněvadž tu dovolatel bezvýhradně slíbil veškeré faktury postoupené žalobkyni, M., pokud se týče firmou »K.«, zaplatiti o měsíc později, než dle znění faktur byly splatnými. Takovéto uznání vůči poctivému příjemci tvoří samostatný zavazovací důvod, a hojí nedostatky pohledávky v době postupu, a je proto pro postoupeného dlužníka závazné i v takovém případě, kdyby šlo dle tvrzení dovolatelova o fingované pohledávky. Pouze námitku nicotnosti mohl by postoupený dlužník

uplatňovati vůči takovému postupníku, poněvadž nicotnost nemůže býti zhojena uznáním (rozh. čís. 3367 sb. n. s.), avšak takovouto námitku dovolatel nevznnesl. Dovolávání se předpisů § 1351 obč. zák. tu nedopadá, poněvadž nejde tu o utvrzení práv a závazků dle hlavy I. dílu III. obč. zák., nýbrž o změnu práv a závazků dle hlavy II. § 1392 a násl., a postoupená pohledávka byla uznána postoupeným dlužníkem. Nevhodné je také odvolávání se na rozhodnutí čís. 9780 sbírky Gl. Unger, poněvadž v něm šlo o nepoctivého příjemce a pohledávka byla napadána s hlediska § 879 obč. zák., tudíž o případ zcela odlišný od případu projednávaného. Dovolatel také v první stolici netvrdil, tím méně prokázal, že žalobkyně v době postupu, pokud se týče v době uznání, byla nepoctivou příjemkyní, to jest, že by věděla o námitkách postoupeného dlužníka nebo že při náležité opatrnosti mohla je seznati, což by ji jediňě mohlo zbaviti vlastnosti bezelstného postupníka; pokud pak teprve v dovolání uvádí, že žalobkyně nebyla poctivou věřitelkou z důvodu, že se nedržela pravidel poctivého obchodování, povolivši firmě K. úvěr, aniž se přesvědčila o jeho oprávněnosti, a že se měla předem tázati dovolatele na správnost postoupených pohledávek, přezírá, že zákon neukládá v tom směru postupníkovi povinnosti dovolatelem předpokládané a že to věc důvěry a rizika postupníka, jestliže vyplatí postupiteli hodnotu dříve, než si zjistil věcný podklad pro takové počínání, nelze z toho však již dovozovati jeho nepoctivost, zejména trvalo-li obchodní spojení s postupitelem již delší dobu. Že by takové předchozí pátrání u dovolatele bylo se žalobkyní ujednáno, a že by žalobkyně je byla porušila, dovolatel ani netvrdil. Poněvadž žaloba byla odůvodněna již z důvodu uznání postoupené pohledávky, nepotřeboval se odvolací soud obíratí dalším případným důvodem pro náhradu škody.

Čís. 14969.

Zaručil-li se rukojmí za vykonatelnou pohledávku, nemůže uplatňovati námitky plynoucí z původního právního jednání, z něhož ona pohledávka vzešla.

(Rozh. ze dne 19. února 1936, Rv II 395/34.)

Podle přednesu žalobkyně zaručil se žalovaný písemným prohlášením, že zaplatí její vykonatelnou pohledávku proti Josefu G., jež jí vznikla proti Františku Sch. a Josefu G. prodejem váhy, a to do určitého dne. Proti žalobnímu nároku na zaplacení této částky namítl žalovaný mimo jiné, že Josef G. byl spolu s Františkem Sch. odsouzen k zaplacení oné ceny za váhu soudem místně nepřislušným podle § 6 zák. o splát. obch. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověv dovolání, uvedl v otázce, o níž tu jde, v